
Kyrkomötet
Motion 2012:33
av Per Ingvarsson

Ett enklare och mer logiskt kyrkoår

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att inför nästa evangeliebok redan nu uppmuntra gudstjänstintresserade att diskutera och fundera på hur ett nytt "förenklat" kyrkoår skulle kunna se ut.

Motivering

Jag tror inte att det bara är jag som har svårt att hålla koll på vilken trefaldighetssöndag det är nu igen. Detta gäller inte minst sommartid. Visst borde det finnas ett enklare sätt att benämna dessa söndagar så att man lätt vet vilken söndag det är. Trots att jag jobbar med gudstjänst som stiftsadjunkt måste jag hela tiden tänka efter; vilken söndag är det nu igen? Inte minst i dessa datatider då vi inte alltid har tillgång till de gamla vanliga hederliga almanackorna.

Så här gör man på andra ställen

Jag har länge funderat på ett sätt att namnge dessa dagar som både är enkelt och användbart.

Jag började därför jämföra vår evangeliebok med andra evangelieböcker för att se hur man försökt lösa det där.

I Norge säger man "efter Pingst". Att räkna efter pingst har ju den fördelen att alla vet vad pingst är. Men att kanske räkna efter pingst i oktober känns inte så bra.

I Katolska kyrkan använder man begreppet "söndagar under året". Man räknar helt enkelt alla söndagar som inte har ett särskilt namn och börjar med nummer ett "Första söndagen efter trettondedag jul" heter då "Första söndagen under året" osv. tills man kommer fram till Fastlagssöndagen och sen följer fastan och påsksöndagarna. Efter trefaldighet ungefär så fortsätter man där man slutade innan Fastan. Kanske har man då detta år kommit till "Sjätte söndagen under året" vilket då motsvarar vårt "första söndagen efter Trefaldighet" osv. Ett system man införde under den senaste restaurationen. Är rätt så smart men det blir lite konstigt i skarven Fastan och Trefaldighet då man plötsligt hoppar från 5 söndagen under året (t.ex. söndagen innan fastlagssöndagen) till 6 söndagen under året som då infaller söndagen efter Heliga Trefaldighets dag.

Men ännu smartare så här!

Att räkna söndagar under året är inte så dumt men varför inte göra det mycket enklare!

Låt oss i detta uttryck ge orden den betydelse vi spontant tänker på. dvs. 21 söndagen (under året) är helt enkelt den söndag som infaller vecka 21.

Detta får många spännande följdverkningar.

- ◆ 25 söndagen är alltid Johannes döparens dag (dagen efter midsommardagen), precis som idag.
- ◆ 26 söndagen skulle lämpligen bli Apostladagen och skulle därmed alltid infalla i anslutning till den 29 juni (i nuvarande evangeliebok oftast långt senare och kan om det kommer tidigt tom försvinna)
- ◆ 32 söndagen skulle lämpligen vara Kristi förklarings dag och skulle därmed också alltid hamna i början av augusti där den också hör hemma (6 aug).
- ◆ 39 söndagen skulle bli Den Heliga Mikael's dag. Och skulle infalla som i nuvarande evangeliebok sept/okt.
- ◆ 41 söndagen skulle då kunna vara Tacksägelsedagen. Skulle någon gång hamna lite senare än i dag, men man skulle slippa att ha Mikaeli och Tacksägelsedagen precis efter varandra.
- ◆ 44 söndagen skulle bli Alla själars dag och alltid hamna som idag i början av november

På det här sättet blir det mycket lättare att hitta vilken söndag det är, vet man veckan, så vet man söndagens namn¹.

Högtidsdagarnas (Apostladagen, Kristi förklaring dag, Mikaelidagen) placering som väldigt få egentligen känner till får på det här sättet sin självklara och bättre plats.

Det blir också mycket enklare att planera innehållet i församlingarnas gudstjänster eftersom man vet långt innan när de olika dagarna infaller. Varje månad får en tydligare karaktär.

Detta kan naturligtvis också tillämpas på trettondagstidens söndagar

- ◆ 1 söndagen skulle motsvara 1 söndagen efter trettondagen.
- ◆ 2 söndagen skulle motsvara 2 söndagen efter trettondagen.
- ◆ 3 söndagen skulle motsvara 3 söndagen efter trettondagen.
- ◆ 4 söndagen skulle motsvara 4 söndagen efter trettondagen.
- ◆ 5 söndagen skulle motsvara Kyndelsmässodagen och skulle alltid hamna 1-7 feb.
- ◆ 6 söndagen skulle motsvara 5/6 söndagen efter trettondagen.

Istället för att bara kalla söndagarna för 1 sönd, 2 sönd ... 24 sönd osv. skulle man kunna kalla: Söndagarna efter Trettondag Jul för:

1 söndagen, Trettondagstiden,

2 söndagen, Trettondagstiden ... osv.

Efter Trefaldighet skulle då söndagarna kunna heta

21 söndagen, Trefaldighetstiden

22 söndagen, Trefaldighetstiden ... osv.

Efter Alla Helgons dag skulle söndagarna kunna heta

45 söndagen, Allhelgonatid

46 söndagen, Allhelgonatid

¹ Jag vet att söndagen egentligen är första dagen i veckan, men tycker inte att detta behöver påverka namnet.

Mycket lättare att hitta söndagen i Evangelieboken

Mot 2012:33

Evangelieboken blir också mycket enklare att hitta i. Det är bara att bläddra sida efter sida.

Enkelt, genialiskt och självklart när man tänker efter. På följande sidor syns hur det skulle se ut jämfört med idag.

Nuvarande kyrkoår	Tema	Vecka	Nytt förslag ÄNDRAT NAMN	Kommentar
Första sönd i Advent	<i>Ett nådens år</i>	47/48	Första sönd i Advent	Som idag
Andra sönd i Advent	<i>Guds rike är nära</i>	48/49	Andra sönd i Advent	Som idag
Tredje sönd i Advent	<i>Bana väg för Herren</i>	49/50	Tredje sönd i Advent	Som idag
Fjärde sönd i Advent	<i>Herrens moder</i>	50/51	Fjärde sönd i Advent	Som idag
Julafton	<i>Den heliga natten</i>	24 dec	Julafton	Som idag
Juldagen	<i>Jesu födelse</i>	25 dec	Juldagen	Som idag
Annandag jul	<i>Martyrerna</i>	26 dec	Annandag jul	Som idag
Söndagen e Jul	<i>Guds barn</i>	51/52	Söndagen e Jul	Som idag
Nyårsdagen	<i>I Jesu namn</i>	1 jan	Nyårsdagen	Som idag
Sönd ef Nyår	<i>Ett bödens hus</i>	53/0	Sönd ef Nyår	Som idag
Trettondedag Jul	<i>Världens ljus</i>	6 jan	Trettondedag Jul	Som idag
1:a sönd ef Trettondagen	<i>Jesu dop</i>	1	1 söndagen, Trettondagstid	
2:a sönd ef Trettondagen	<i>Livets källa</i>	2	2 söndagen, Trettondagstid	
3:e sönd ef Trettondagen	<i>Jesus skapar tro</i>	3	3 söndagen, Trettondagstid	Kan falla bort vid mycket tidig påsk
4:e sönd ef Trettondagen	<i>Jesus är vårt hopp</i>	4	4 söndagen, Trettondagstid	Kan falla bort vid mycket tidig påsk
		5	KYNDELSMÄSSODAGEN 5 söndagen, Trettondagstid	Ligger fast vid v 5 dvs 1-7 feb, ej 2-8 som idag Alt. alltid 2 feb, slipper då flyttas vid tidig Påsk
5:e sönd ef Trettondagen	<i>Sädd och skörd</i>	6	6 söndagen, Trettondagstid	Firas inte förrän 2038
6:e sönd ef Trettondagen	<i>Gud verkar ännu</i>			Denna eller någon annan utgår
Septuagesima	<i>Nåd och tjänst</i>	3-7	Septuagesima	Som idag, ersätts v 5 av KYNDELSMÄSSODAGEN
Sexagesima	<i>Det levande ordet</i>	4-8	Sexagesima	Som idag, ersätts v 5 av KYNDELSMÄSSODAGEN
Fastlagssöndagen	<i>Kärlekens väg</i>	5-9	Fastlagssöndagen	Som idag, v 5 ersätter denna KYNDELSMÄSSOD.
Askonsdag	<i>Bön och fasta</i>	5-9	Askonsdag	Som idag
1 sönd i Fastan	<i>Prövningens stund</i>	6-10	1 sönd i Fastan	Som idag
2 sönd i Fastan	<i>Den kämpande tron</i>	7-11	2 sönd i Fastan	Som idag
3 sönd i Fastan	<i>Kampen mot ondskan</i>	8-12	3 sönd i Fastan	Som idag
Midfastosöndagen	<i>Livets bröd</i>	9-13	Midfastosöndagen	Som idag
5 sönd i fastan	<i>Försonaren</i>	10-14	5 sönd i Fastan	Som idag
Palmsöndagen	<i>Vägen till korset</i>	11-15	Palmsöndagen	Som idag
			Passionstexterna	Bör ligga här, lättare att hitta
Skärtorsdag	<i>Det nya förbundet</i>	12-16	Skärtorsdag	Som idag
Långfredag	<i>Korset</i>	12-16	Långfredag	Som idag
Påsknatten	<i>Genom död till liv</i>	12-16	Påsknatten	Som idag
Påskdagen	<i>Kristus är uppstånden</i>	12-16	Påskdagen	Som idag
Annandag Påsk	<i>Möte m den uppståndne</i>	13-17	Annandag Påsk	Som idag
2 sönd i Påsktiden	<i>Påskens vittnen</i>	13-17	2 sönd i Påsktiden	Som idag
3 sönd i Påsktiden	<i>Den gode herden</i>	14-18	3 sönd i Påsktiden	Som idag
4 sönd i Påsktiden	<i>Vägen till livet</i>	15-19	4 sönd i Påsktiden	Som idag
5 sönd i Påsktiden	<i>Att växa i tro</i>	16-20	5 sönd i Påsktiden	Som idag
Bönsöndagen	<i>Bönen</i>	17-21	Bönsöndagen	Som idag
Kristi himmelsfärds dag	<i>Herre över allting</i>	18-22	Kristi himmelsfärds dag	Som idag

Nuvarande kyrkoår	Tema	Vecka	Nytt förslag ÄNDRAT NAMN	Kommentar
Sönd före Pingst	<i>Hjälparen kommer</i>	18-22	Sönd före Pingst	Eller 7 sönd i påsktiden
Pingstdagen	<i>Den heliga Anden</i>	19-23	Pingstdagen	Som idag
Annandag pingst	<i>Andens vind öv världen</i>	20-24	Annandag pingst	Som idag
Heliga Tref.dag	<i>Fadern, Sonen o Anden</i>	20-24	Heliga Tref.dag	Som idag
1 a. Trefaldighet	<i>Vårt dop</i>	21	21 söndagen, Trefaldighetstid	Kan falla bort vid sen Påsk
2 e. Trefaldighet	<i>Kallelsen till Guds rike</i>	22	22 söndagen, Trefaldighetstid	Kan falla bort vid sen Påsk
3 e. Trefaldighet	<i>Förlorad och återfunnen</i>	23	23 söndagen, Trefaldighetstid	Kan falla bort vid mycket sen Påsk
4 e. Trefaldighet	<i>Att inte döma</i>	24	24 söndagen, Trefaldighetstid	Kan falla bort vid mycket sen Påsk
			MIDSOMMARDAGEN	Precis som idag
<i>I nuvarande Evangeliebok kan det skilja 5 veckor! inom när nedanstående söndagar infaller</i>		25	JOHANNES DÖPARENS DAG 25 söndagen, Trefaldighetstid	Precis som idag
Apostladagen eller 5 sön e Tref	Säjd mig	26	APOSTLADAGEN 26 söndagen, Trefaldighetstid	Kan nu aldrig krocka med Midsommardagen Kommer alltid att ligga rätt nära 29 juni
6 e. Trefaldighet	<i>Efterföljelse</i>	27	27 söndagen, Trefaldighetstid	Julisöndagarna blir alltid lika
Kristi förklarings dag	<i>Jesus förhålligad</i>	28	28 söndagen, Trefaldighetstid	
8 e. Trefaldighet	<i>Sanningens ande</i>	29	29 söndagen, Trefaldighetstid	
9 e. Trefaldighet	<i>Goda förvaltare</i>	30	30 söndagen, Trefaldighetstid	
10 e. Trefaldighet	<i>Nådens gåvor</i>	31	31 söndagen, Trefaldighetstid	
11 e. Trefaldighet	<i>I ord och handling</i>	32	KRISTI FÖRKLARINGS DAG 32 söndagen, Trefaldighetstid	Kommer alltid att ligga nära 6 aug
12 e. Trefaldighet	<i>Friheten i Kristus</i>	33	33 söndagen, Trefaldighetstid	Augustisöndagarna blir alltid lika
13 e. Trefaldighet	<i>Medmänniskan</i>	34	34 söndagen, Trefaldighetstid	Temat kan dock flyttas till i början av sept
14 e. Trefaldighet	<i>Enheten i Kristus</i>	35	35 söndagen, Trefaldighetstid	
15 e Trefaldighet	<i>Ett är nödvändigt</i>	36	36 söndagen, Trefaldighetstid	Septembersöndagarna blir alltid lika
16 e Trefaldighet	<i>Döden och livet</i>	37	37 söndagen, Trefaldighetstid	Nu behöver vi inte missa den dagen, någon gång
17 e. Trefaldighet	<i>Rik inför Gud</i>	38	38 söndagen, Trefaldighetstid	
		39	DEN HELIGE MIKAELS DAG 39 söndagen, Trefaldighetstid	Precis som idag. Alternativt firas den alltid den 29 sept
18 e. Trefaldighet	<i>Trons lyhördhet</i>	40	40 söndagen, Trefaldighetstid	
		41	TACKSÄGELSESDAGEN eller 41 söndagen, Trefaldighetstid	Kan infalla ngt senare än idag
19 e. Trefaldighet	<i>Trons kraft</i>	42	42 söndagen, Trefaldighetstid	
20 e. Trefaldighet	<i>Att leva tillsammans t</i>	43	43 söndagen, Trefaldighetstid	
		44	ALLA HELGONS DAG, lör i v 44	Precis som idag. Alternativt firas den alltid den 1 november
		44	ALLA SJÄLARS DAG, 44 söndagen, Allhelgonatid	Precis som idag
Sönd före domssönd.	<i>Vaksamhet och väntan</i>	45	45 söndagen, Allhelgonatid	Läggs här för att inte texterna för sönd före Domssöndagen ska falla bort.
21 a. Trefaldighet 22 e. Trefaldighet 23 e. Trefaldighet	<i>Rätt och rättfärdighet Frikännande och liv Förlåtelse utan gräns</i>			Dessa eller 3 andra "söndagar" utgår
24 e. Trefaldighet	<i>Den yttersta tiden</i>	(46)	46 söndagen, Allhelgonatid	Kan falla bort vid tidig Advent
Domssöndagen	<i>Kristi återkomst</i>	46/47	KRISTUS KONUNGENS DAG	Som idag, men med ett härligare namn

Nuvarande kyrkoår	Tema	Vecka	Nytt förslag ÄNDRAT NAMN	Kommentar
Övr. sön o helgdagar				
Kyndelsmässodagen	<i>Uppenbarelsens ljus</i>		Se ovan	<i>Eftersom dessa dagar alltid kommer en viss vecka så blir det också löjligt enkelt att hitta dem i evangelieboken, vet man veckan då hittar man söndagen. Alla söndagar kommer att ligga i rätt ordning. Det enda är att man ibland behöver hoppa över vissa söndagar. Övergång Trettondagstiden–Fasta, Påsk–Trefaldighetstid</i>
Midsommardagen	<i>Skapelsen</i>		Se ovan	
Den H Johannes döp. dag	<i>Johannes döparens födelse</i>		Se ovan	
Den helige Mikael's dag	<i>Änglarna</i>		Se ovan	
Tacksägelsedagen	<i>Lovsång</i>		Se ovan	
Alla Helgons dag	<i>Helgonen</i>		Se ovan	
Alla själars dag	<i>Vårt evighetshopp</i>		Se ovan	
Passionstexterna			Se ovan	
J M bebdelsedag	Bebdelsen			Som idag eller alltid den 25 mars

Nästa evangeliebok

Jag vet naturligtvis att det inte just nu är aktuellt med en ny Evangeliebok. Men en sådan här förändring behöver tid på sig att förankras och diskuteras i olika sammanhang, (t.ex. här på kyrkomötet, inte minst lämpligt i år när det troligtvis inte kommer så många motioner för gudstjänstutskottet att bereda).

Därför vore det viktigt att redan nu långt innan nästa Evangeliebok ta in olika synpunkter på hur man kan "förenkla" Kyrkoåret. Bjud in "gudstjänstintresserade" i olika sammanhang och låt då detta förslag vara ett bland kanske andra förslag som kan diskuteras.

Linköping den 8 juli 2012

Per Ingvarsson (POSK)